

BENEDICT AL XVI-LEA

**LECTURI SPIRITUALE
ALE SFINTEI SCRIPTURI**

Cu o prefață de
Gerhard Ludwig Müller
Argument, introducere și ediție de
Julian R. Backes
Traducerea din limba germană de
Pr. Liviu Narcis Matieș

Galaxia Gutenberg

2024

CUPRINS

Gerhard Ludwig Müller:	
Prefață	/ 7
Julian R. Backes O.Praem.:	
Argument	/ 11
Introducere: Benedict al XVI-lea și lectura spirituală a Scripturii	/ 14
Benedict al XVI-lea:	
Premisă: citirea în rugăciune a Sfintelor Scripturi	/ 27
I. O promisiune (2Cor 13,11)	/ 34
II. A-i aparține lui Dumnezeu (Ps 119,89-96)	/ 43
III. Ce este libertatea? (Gal 5,13-16)	/ 51
IV. A rămâne în iubire (In 15,1-17)	/ 59
V. Preoția adevărată (Evr 5,1-10; 7,26-8,2)	/ 75
VI. Una în Duhul Sfânt (Ef 4,1-6)	/ 94
VII. A trăi în calitate de slujitor al lui Cristos (Fap 20,17-38)	/ 105
VIII. Liturgia trupului (Rom 12,1-2)	/ 125
IX. Maturi în credință (Ef 4,1-16)	/ 136
X. Foc care transformă (Lc 4,18)	/ 155
XI. Moștenirea noastră (1Pt 1,3-5)	/ 166

PREFAȚĂ

Autorii biblici sunt martori ai autorevelării lui Dumnezeu în vorbire și în acțiune în cadrul comunității de credință, în cele din urmă în Biserica lui Isus Cristos clădită pe credința apostolilor. În Scripturi nu întâlnim istorie pură, care reproduce, analizează și comentează trecutul ca eveniment încheiat și astfel îl apropie periculos de mult de uitare și, în acest fel, îl duce, ca să zicem așa, la insignifianța de astăzi; totodată, în ele nu găsim misterul sau tainicul care scapă cunoașterii umane și se strecoară astfel în subiectiv, deoarece nu există criterii ferme de înțelegere în acest sens.

Când se abordează figura lui Isus din Nazaret, devine clar cât de mult percepțiile față de persoana și misterul său sunt o reflectare a propriilor idei și a propriului univers de gândire. La începutul secolului al XX-lea, de exemplu, Adolf von Harnack l-a prezentat pe Isus ca pe un mare moralist și individualist care a adoptat o atitudine critică față de societate. În cele din urmă, însă, acest Isus din Nazaret este un contemporan al epocii liberale în care a trăit Harnack. Schița lui Rudolf Bultmann despre Isus este, de asemenea, adaptată la sistemul său de demitologizare, fapt ce duce la un Isus existențialist care este dificil de armonizat cu Evangheliile.

Astfel de abordări ale Sfintei Scripturi uită însă că exegeza trebuie să întreprindă o depășire de sine însăși pentru a înțelege multitudinea de lucruri care pot fi găsite în diferitele texte pe care Biserica le-a modelat în canonul Scripturii, nu în fragmentarea lor, ci în întregimea lor organică. Poate că plenitudinea sensului conținut în textele Sfintei Scripturi va fi scoasă din nou la lumină abia atunci când vom sintetiza rezultatele importante și de mai mare anvergură ale exegezei, care au contribuit fără îndoială la o înțelegere mai profundă a Scripturii.

Aceasta include de asemenea preluarea impulsurilor Părinților, care, împreună cu doctrina celor patru dimensiuni ale sensului Scripturii, au scris și comentarii pătrunzătoare și adesea chiar poetice pentru cititorii și contemplatorii de astăzi ai textelor biblice. În definitiv, era vorba despre înțelegerea mărturiei de credință articulată în Scriptură. Citirea Scripturii nu înseamnă priceperea faptelor istorice, ci a mărturisi și a da mărturie despre ceea ce precede Scriptura, despre auto-revelarea lui Dumnezeu, din care emană toată mântuirea și răscumpărarea.

Lectura spirituală a Scripturii ne ajută să ne implicăm mai profund în mărturia formulată în Biblie, să o interiorizăm și să o facem rodnică pentru viața noastră creștină. Aceasta deoarece Scriptura este totodată o chemare adresată oamenilor să primească mărturia, în ultimă instanță așadar revelația, și să se orienteze după

ea. Cât de mult ar ajuta dacă citirea Scripturii ar deveni un moment anume stabilit în familie, care să-i aducă pe toți împreună și să-i îmbogățească în așa fel încât întreaga viață să fie modelată din Scriptură! Scriptura este adusă din trecut în prezent. Este un proces cerut de Scriptura însăși, deoarece este inerent acesteia, este o întâlnire dinamică cu revelația care nu se oprește într-un punct al istoriei pentru a se deschide omului, ci mai degrabă îl caută pe acesta ca destinatar al ei.

În constituția sa despre revelația divină „*Dei Verbum*”, Conciliul al II-lea din Vatican a formulat o declarație programatică care se aplică într-un mod special la lectura spirituală a Scripturii.

„Dar, întrucât Sfânta Scriptură trebuie citită și interpretată întru același Duh în care a fost scrisă, pentru a descoperi exact sensul textelor sacre, trebuie avute în vedere cu nu mai puțină grijă conținutul și unitatea întregii Scripturi, ținând seama de tradiția vie a întregii Biserici și de analogia credinței. Este sarcina exegeților să lucreze după aceste reguli pentru înțelegerea și expunerea mai profundă a sensului Sfintei Scripturi, pentru ca, printr-un studiu, într-un fel pregătitor, să se maturizeze judecata Bisericii. Căci tot ceea ce se leagă de modul de a interpreta Scriptura se află supus în ultimă instanță judecății Bisericii, care împlinește dumnezeiasca poruncă și slujire de a păstra și interpreta cuvântul lui Dumnezeu” (DV, 12).

Rămâne, aşadar, să îi mulțumim editorului acestui volum pentru eforturile depuse pentru a pune la dispoziție textele individuale. El încredințează o comoară deosebită în mâinile cititorului, care intră încă o dată într-un dialog cu Papa Benedict al XVI-lea, pe care sper că o vor prelua și da mai departe cât mai multe persoane.

Roma, în ziua sfințirii Bazilicii
din Lateran, 2013

Arhiepiscop Gerhard Ludwig Müller

Prefect al Congregației
pentru Doctrina Credinței
Președinte al Comisiei Biblice Pontificale

ARGUMENT

Procesul de sortare a comorilor pe care Papa emerit le-a dăruit Bisericii este abia la început. Predica lui Benedict al XVI-lea este centrată pe Cuvântul viu al lui Dumnezeu, care vrea să locuiască în inimile oamenilor. Volumul de față reunește lecturile spirituale biblice pe care Sfântul Părinte le-a ținut în timpul pontificatului său.

Pe cât de des a explicat Benedict al XVI-lea credincioșilor Biblia, pe atât de necesar este să facem o selecție din mărturiile predicilor sale. Sunt luate în considerare toate textele publicate ca „lectio divina”, precum și cele din categoria „Meditații” care sunt dedicate interpretării mai aprofundate a Cuvântului lui Dumnezeu. Mai precis, este vorba de acele *lectiones divinae*, care au caracterizat întâlnirile episcopului Romei cu clerul și seminariștii săi, precum și meditațiile care au marcat începutul ultimelor trei Adunări generale ordinare ale Sinodului Episcopilor. Ele sunt precedate de cele două pasaje relevante din Exortația apostolică post-sinodală *Verbum Domini*. Ceea ce au în comun toate textele este caracterul lor catehetic și profunzimea lor teologică. Ele formează un florilegiu din viața spirituală a unui papă. Ele dau mărturie despre modul în care Benedict al XVI-lea

trăiește din Sfânta Scriptură și încurajează explorarea independentă a Cuvântului lui Dumnezeu. Astfel, nu se presupune o metodologie rigidă, ci mai degrabă, Sfântul Părinte ne invită să îl întâlnim pe Dumnezeu în Cuvântul Bibliei.

Textele lecturilor au fost unificate în mod formal pentru această ediție și au fost prevăzute cu titluri, cu scurte introduceri și cu textele pericopelor luate în considerare potrivit traducerii unitare; traducerile textelor lui Benedict al XVI-lea puse la dispoziție de Vatican au fost revizuite în prealabil și ușor modificate. Nu este necesar să se explice conținutul fiecărei lecturi în parte, întrucât Sfântul Părinte își ia de mână ascultătorii și cititorii, ca de obicei, pentru a-i familiariza pas cu pas cu Dumnezeu și cu Evanghelia sa. Ca o introducere la *Verbum Domini*, punctele de vedere condensate ale Papei cu privire la natura, metoda și scopul lecturii spirituale a Scripturii trebuie preluate și reproduse.

Dorim să mulțumim din inimă Arhiepiscopului dr. Gerhard Ludwig Müller (Roma) pentru amabila sa prefață, domnului profesor dr. Thomas Söding (Bochum/ Münster), precum și pr. Gregor M. Pahl O.Praem. (Hamborn) pentru revizuirea critică a manuscrisului și, nu în ultimul rând, editurii Johannes (Einsiedeln) pentru includerea colecției în seria „Îndrumători creștini” și pentru colaborarea agreabilă.

Dacă această broșură va putea aduce o mică contribuție la transmiterea îndemnelor lui Benedict al XVI-lea la promovarea practicii lecturii spirituale a Scripturii în viața Bisericii, înseamnă că și-a atins scopul.

Abația Hamborn,
de sărbătoarea Maicii Domnului la
Ierusalim, 2013

Julian R. Backes
Editor pentru versiunea în limba germană

INTRODUCERE:
BENEDICT AL XVI-LEA ȘI
LECTURA SPIRITUALĂ A
SCRIPTURII

„Am să-ți spun ceva” - *Lc 7,40*

Lectura spirituală a Scripturii este la fel de veche ca și Sfânta Scriptură însăși. Căci Cuvântul are nevoie să fie citit, înțeles și trăit. Episodul de la Emaus (cf. *Lc 24,13-35*) este o amintire deosebit de prețioasă în memoria Bisericii: a doua zi, după Săbăt, doi dintre ucenici îl întâlnesc pe Cel Înviat, care le interpretează Scripturile și stă la masă cu ei. Când semnul pâinii frânte se adaugă în cele din urmă cuvântului Bibliei, ei îl recunosc din nou pe Isus, Domnul care a triumfat asupra morții. În acest punct central, Evanghelia ne învață că citirea Scripturii și Euharistia sunt căi esențiale de a experimenta prezența lui Dumnezeu. În schimb, cheia pentru o înțelegere corectă a Sfintei Scripturi este misterul pascal.

Lectura spirituală a Scripturii este un exercițiu care nu a fost trecut cu vederea în niciun moment din istoria Bisericii¹. Evoluțiile

¹ Teologia Părinților Bisericii și a scriitorilor bisericești se întemeiază pe *lectio sacra* a cuvântului credinței, care caută să intre în inima și în gura omului (cf. *Rom 10,8*). În Occident, Ambroziu i-a urmat lui

pot fi observate în forma acesteia: comunitară sau individuală în desfășurare, recitativă sau meditativă în accent. *Lectio divina* a avut un loc stabil în viața religioasă încă din vremea părinților din pustiu². Ca urmare a aspirației moderne de a avea o relație personală cu Dumnezeu, ea a înflorit din nou. Cu toate acestea, dialectica Iluminismului a inclus combinația dintre critica biblică radicală și studiul profund al Bibliei, a cărui dimensiune spirituală nu a trecut niciodată complet pe planul al doilea³. Pregătit⁴ de marile mișcări de reînnoire cu privire

Origene, înainte ca mării Părinți ai Regulii, Augustin și Benedict, să pună bazele unei puternice lecturi monastice a Scripturii.

² Călugărul șartrez Guigo al II-lea a explicat *lectio divina* în notabila sa lucrare „Scala claustralium” (înainte de anul 1150) ca fiind un exercițiu spre Dumnezeu în patru etape, constând în „lectio” (citirea din Cartea Cărților), „meditatio” (contemplarea prin repetiție), „oratio” (intrarea în dialog cu Dumnezeu) și „contemplatio” (rămânerea în prezența lui Dumnezeu). Pe lângă maeștrii mai cunoscuți, printre profesorii influenți ai lecturii spirituale a Scripturii în Evul Mediu, s-au numărat și teologii premonstratenzi Filip de Harvengt și Adam de Dryburgh.

³A se vedea, de exemplu, *Henning Graf Reventlow, Epochen der Bibelauslegung, IV. Von der Aufklärung bis zum 20. Jahrhundert*, München 2001, 199.

⁴ Cf. COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Instrucțiunea De Scriptura Sacra in Clericorum Seminariis et Religiosorum Collegiis recte docenda*, în: AAS XLII (1950) 495-505; 498ș.u.: Lectura zilnică a Scripturii - în comun sau individual - este recomandată tuturor clericilor pentru a descoperi noi abordări referitoare la cult, apostolat, rugăciune și studiu, din iubire față

la liturgie, Biblie și ecumenism, Conciliul al II-lea din Vatican, în Constituția dogmatică despre Revelația divină „Dei Verbum”, dorește în definitiv ca toți membrii Trupului lui Cristos să-l poată căuta și găsi pe Dumnezeu prin citirea în rugăciune a Sfintei Scripturi⁵. Drept urmare, *lectio divina* a devenit un exercițiu spiritual apreciat chiar și în afara mănăstirilor, în comunități și parohii, și practicat zi de zi⁶.

Aici intervine Papa Benedict al XVI-lea. El nu este un exeget și totuși susține teologia exegetică așa cum aproape nimeni altcineva nu o face⁷. El este preocupat în special de lectura

de Sfânta Scriptură.

⁵ A se vedea articolul 25.

⁶ Cf. COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *L'Interprétation de la Bible dans l'Église*, Vatican 1993, 112; T. SÖDING, „Der Rat an Timotheus. Geistliche Schriftlesung im Licht der Pastoralbriefe”, în: *Pastoralblatt für die Diözesen Aachen, Berlin, Essen, Hildesheim, Köln und Osnabrück*, LVIII (2006) 355-362; încă în pas cu vremea este și Louis Bouyer, *Einführung in die christliche Spiritualität*, Mainz 1965, 34-61.

⁷ Cf. T. SÖDING, „Jesus im Licht der Heiligen Schrift. Die Perspektive Joseph Ratzingers”, în: *Revista Espanola de Teologia*, LXXI (2011), 341-361, 343; IDEM, „Bibel und Kirche bei Joseph Ratzinger. Eine kritische Analyse”, în: *Kirche - Sakrament und Gemeinschaft. Zur Ekklesiologie und Ökumene bei Joseph Ratzinger* (= Ratzinger-Studien IV), Christian Schaller (ed.), Regensburg 2011, 16-42; IDEM, „Die Lebendigkeit des Wortes Gottes. Das Verständnis der Offenbarung bei Joseph Ratzinger”, în: *Der Theologe Joseph Ratzinger* (= Quaestiones Disputatae CCXXII), Frank Meier-Hamidi / Ferdinand Schumacher (ed.), Freiburg i. Br. 2007, 12-55; K. KOCH, *Das*